

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, KRANJ

Prodaja v novih pogojih

Tovariš Tito je ob priliki obiska Zagrebškega velesejma v razgovoru z novinarji omenil, da gospodarska reforma ni samo naše notranje vprašanje, marveč je to stvar naše vključitve v mednarodno menjavo. Slediti moramo naglemu tehničnemu razvoju v svetu, zato je treba ustvarjati ustrezne pogoje doma.

S temi besedami je dovolj poudaril pomen naše gospodarske reforme, če pa se hočemo vključiti v mednarodno menjavo, pa moramo zlasti vedeti, da se je težišče gospodarske aktivnosti in gospodarskega vodenja premaknilo na tržišče. Po vojni smo imeli aktivnost v proizvodnji, saj je zlasti domači trg pokupil vse, kar smo proizvedli. V dobi, ko je imelo trgovanje distributiven značaj, je bilo kaj lahko prodati, kar smo proizvedli. Sedaj je s tem konec. Aktivnost gospodarjenja se je premaknila na tržišče. Zlato pravilo, kjer delujejo ekonomski zakoni, ki se jim prilagaja sedaj naše gospodarstvo, tako na znotraj kot v zunanjem trgovanju — je, da se mora proizvajati tisto, kar se najbolj lahko proda, in da je zastarelo stališče, da se prodaja tisto, kar podjetje lahko proizvede.

Pravilo, da je treba proizvajati tisto, kar se lahko proda, je postalo ekonomska potreba za vsako podjetje, če bo hotelo zlasti sedaj ob novih gospodarskih pogojih, ki jih uvaja gospodarska reforma, ko čimbolj sproščamo ekonomske zakone — obstajati. Raziskava tržišč, odkrivanje novih možnosti prodaje proizvodnje, spoznavanje želja potrošnika, so postale najvažnejše naloge pri vodenju podjetja. To misel moramo imeti pred očmi tudi sedaj, ko postavljamo našo organizacijo v nove okvire.

Vse enote v okviru podjetja morajo slediti tej poti, zlasti pa imata zelo vlogo Prodajno-servisna organizacija in Zavod za avtomatizacijo, brez kakršnekoli podcenjevalne vloge proizvodnih enot, ki se morata hitro in elastično prilagajati v proizvodnji zahtevam tržišča.

Situacija na tržišču, zlasti na zunanjem področju, ki se v današnjem svetu zelo hitro spreminja, je izredno komplicirana in jo lahko obvlada le dobra organizacija prodaje. V močni konkurenčni borbi se morajo mnoge rešitve sprejemati hitro in na temelju točnih strokovnih pokazateljev, pri čemer morajo seveda odigrati veliko vlogo mehanografski stroji. Tukaj ne smemo imeti pred očmi le današnji dan, ampak je treba videti tudi vnaprej. Zato je zelo važno, kakšen okvir bomo dali prodaji v novi organizaciji. Dejstvo, da smo morali v preteklem času dajati določene stroške za prodajo, nas ne sme navesti k nekim hitrim in prenapljenim korakom, ki se bodo kaj lahko čez nekaj časa pokazali kot napačni. Zato se moramo ob sprejemanju nove organizacije podjetja dobro zavedati, da postaja prodaja osnovni faktor gospodarjenja in da je treba s tega stališča gledati na njen položaj.

G. P.

Turški trgovinski minister pri nas

Na povabilo Zveznega izvršnega sveta se mudijo dnevi naši državi turški trgovinski minister Macit Zeren v spremstvu načelnika za bilateralne odnose trgovinskega ministrstva Hikmeta Pirinci-ogla. Po končanih uradnih razgovorih v Beogradu si je gost ogledal Zagrebški velesejem, nato pa je obiskal naše podjetje.

Tako je pretekli petek sprejel ministra Macita Zerena v Kranju gen. direktor Dušan Horjak s svojimi sodelavci. Razgovorom so prisostvovali še ekonomski sodelavec turškega poslanstva v Beogradu Ilden, jugoslovanski poslanik v Ankari Milić Bugarčić in namestnik republiškega sekretarja za gospodarstvo SRS Peter Vujec.

V uvodu je gen. direktor najprej informiral goste z dejavnostjo podjetja, obsegom in proizvodnim progra-

mom ter nato podrobno opisal izvoz v Turčijo prek našega stalnega uvoznika Darfilma iz Istambula. Zanimiv je zbirni podatek, da je sedaj v Turčiji montiranih nad 500 naših kinoprojektorjev za normalni trak, nad 200 manjših avtomatskih telefonskih central, več kot 50.000 telefonskih aparatov in nad 100 tisoč električnih števecov. Vse te proizvode je izdelala kranjska (Dalje na 8. strani)

Predsednik Tito s soprogo in spremstvom pred našim paviljonom, kjer z dovoljstvom sprejema poklonjeni vrtni stroj

Iskra na jesenskem zagrebškem velesejmu

Devetega septembra ob 9. uri je predsednik Tito otvoril letošnji Mednarodni jesenski zagrebški velesejem. Otvoritvi je poleg vrste visokih državnih in političnih osebnosti prisostvoval tudi madžarski premier Janos Kadar.

Kot vsako leto, sodeluje tudi na letošnjem jesenskem zagrebškem velesejmu naše podjetje v okviru Poslovnega sodelovanja Iskra, RIZ Zagreb in Rudi Čajavec, Banja Luka. Skupni razstveni prostor je v paviljonu 6 Zagrebškega velesejma na površini 377 m².

Obsežna mednarodna udeležba in izredno zanimanje domačih gospodarskih krogov za največjo sejmsko prireditev v državi in za največji mednarodni sejem v tem delu sveta, sta narekovala tudi našemu podjetju skrbne priprave na udeležbo.

Posebna komisija za nastop na Jesenskem zagrebškem velesejmu je začela delati pri Propagandni službi že v mesecu juniju. Komisija je odločila, da bomo za nastop izbrali samo tiste izdelke, ki so prvenstveno zanimivi za izvoz vzporedno z za domače tržišče najaktualnejšimi predstavniki posameznih panog proizvodnega programa podjetja. Zaradi tega na razstavnem prostoru

razen redkih izjem — mednje sodi vsekakor avtomatski telefon, centrala PABX 100, ter radijska sprejemnika Belinda in Mignon — skoraj ne prikazujemo novih izdelkov. Razstavljati hočemo samo tiste izdelke, ki so že v redni proizvodnji in za katere je mogoče takoj in z določenimi dobavnimi roki sklopiti prodajne posle.

Z ureditvijo razstavnega, še prav posebej pa komercialnega prostora po projektu naše Propagandne službe, smo skušali v kar največji meri poudariti poslovni značaj sejma. To smo skušali doseči z jasnim grupiranjem razstavljenih izdelkov, pri čemer razstavljajo vsa tri podjetja skupaj izdelke, ki so predmet Poslovnega sodelovanja in ločeno ostale izdelke. Tudi komercialni prostor smo uredili tako, da ima vsako podjetje lastne prostore za poslovanje s strankami,

vsaj tri podjetja pa poleg tega še skupen konferenčni prostor. Vse poslovne partnerje, ki jih moremo pričakovati na sejmu, smo tudi pravočasno povabili z ličnimi tiskanimi vabilom in preglednimi razporedi osebja, ki predstavlja na sejmu vse tri firme.

Organizator skupnega nastopa vseh treh podjetij je bila na Jesenskem zagrebškem velesejmu Propagandna služba RIZ Zagreb, ki je svoje delo uspešno opravila. Projekt in nadzor nad izvedbo razstavnega prostora je prevzela Propagandna služba našega podjetja.

Ob otvoritvi so si visoki gostje na čelu s predsednikom Titom ogledali velik del razstavnih prostorov na velesejmu. Takoj po otvoritvi so si tudi v celoti ogledali naš razstveni prostor,

(Dalje na 8. strani)

Inženir Jože Vink pojasnjuje turškemu trgovinskemu ministru (z očali) delovanje proizvodnje v ATN

Tovarna	Plan v 000	Izpolnitev v 000	v %
Elektromehanika	1.221.551	1.083.521	88,7
Elementi	286.413	299.855	104,7
Avtomatika	383.608	352.419	91,9
RA sprejemniki	142.216	480.209	337,7
Aparati	188.619	310.241	164,5
Avtoizdelki	533.745	636.172	119,4
Elektromotorji	131.066	164.383	125,4
Naprave	368.950	23.832	6,5
Elektronika	125.686	88.798	70,7
Kondenzatorji	204.676	214.361	104,7
Instrumenti	120.380	107.019	88,9
Polprevodniki	91.608	70.528	77,0
Usmerniki	85.410	123.676	144,8
Mikron	94.936	59.064	62,2
	3.998.864	4.014.078	100,4

Notranja finančno-ekonomska politika

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Zaloge na razredu 6 — to je gotovih izdelkov — so znašale konec aprila po poročilu PSO 3.587 milijonov dinarjev. Poleg tega je bilo v industrijskih prodajalnah podjetja izdelkov v vrednosti 1.913 milijonov dinarjev ali skupaj na razredu 6 — pet in pol milijarde dinarjev. Predviden normativ štirih milijard je PSO torej prekoračila za eno milijardo in pol dinarjev. Razlog za tako veliko povečanje zalog je predvsem v tem, da so grošistična podjetja zaradi manjših kreditov in zamrzovanja cen začela stornirati pogodbe, poleg tega pa je naše podjetje zmanjševalo dobave tistim kupcem, ki so neredno poravnali obveznosti.

PSO je oz. bo morala znižati zaloge gotovih izdelkov za naslednje vrednosti:

v juliju za 70 milijonov dinarjev

v avgustu za 100 milijonov dinarjev

v septembru za 200 milijonov dinarjev

v oktobru, novembru in decembru za 185 milijonov dinarjev

skupno torej do konca leta za 555 milijonov dinarjev.

Sanacijski načrt zajema seveda tudi terjatve do naših kupcev. Dne 30. 4. je znašal saldo naših kupcev 8.279 milijonov dinarjev, pri tem je bil normativ ocenjen na vrednost pet milijard. PSO je oz. bo morala tako poleg rednega mesečnega dotoka, planiranega po vrednosti prodaje izterjati bodisi v gotovini, bodisi s tožbami ali morebitnimi kompenzacijami naslednje vrednosti:

	julij	avgust	sept.	okt.	dec.	skupno
razred 3	180	296	424	900	450	1.350
razred 5	105	167,5	262,5	525	270	795
razred 6	70	100	200	370	185	455
kupci	200	350	650	1.200	600	1.800
Skupaj	555	903,5	1.636,5	2.995	1.505	4.500

Ljubljana, 14. septembra 1965 — Na dnevnem redu našnjega razširjenega kolegija je bila razprava o finančnih ukrepih in sklepih upravnega odbora podjetja v zvezi s sanacijo podjetja, razprava o problematiki uvoza in reprodukcije materiala ter o pregledu izpolnitve proizvodnega plana za mesec avgust.

Po uvodnih besedah generalnega direktorja je finančni direktor v prvi točki dnevnega reda pojasnil trenutno stanje in potek izvajanja sanacijskih ukrepov, v nadaljevanju pa je direktorje tovarni seznanil s sanacijskimi ukrepi,

katere bodo morale tovarne brezpogojno izvesti v mesecih do konca leta. Od realizacije teh sanacijskih obveznosti pri zmanjšanju zalog na razredih 3, 5 in 6 ter pri izterjavi kupcev, je v največji meri odvisna likvidnost podjetja, katera pa pogojuje normalnejše možnosti za bodoče poslovanje podjetja. Če namreč, da podjetje kljub vsem prizadevanjem ne bo deležno predvidenih sredstev za časovna obratna sredstva v višini, ki bi nam bila potrebna, zaradi česar bo z dodatnimi napori znotraj podjetja namesto ene milijarde dinarjev treba doseči znižanje na zalogah in pri dolžnikih za 2 in pol milijardi.

Razprava o sanacijskem načrtu za zadnje letošnje tri mesece je sicer pokazala, da bodo iz objektivnih razlogov v nekaterih naših tovarnah te nove obveznosti pri zmanjšanju zalog zelo težko izpolnili, toda skrajno resen položaj nam pač ne dovoljuje nikakršnega odstopanja od teh obveznosti, če resno hočemo v bližnji prihodnosti priti do tega, da bomo delali in poslovali v ugodnejših in bolj urejenih razmerah. K temu nas sili nenehno in pereče pomanjkanje obratnih sredstev in iz tega in ostalih težav izvirajoča nelikvidnost podjetja. Tudi samoupravni organi podjetja se zavedajo resnosti položaja, v katerem se podjetje nahaja in predvidevajo tudi najstrožje ukrepe zoper vodstva tovarni, kjer se izpolnjevanja v sanacijskem načrtu zajetih obveznosti v zadnjih treh mesecih 1965 ne bodo lotili z vso resnostjo in doslednostjo. Tako je tudi prav, saj je stanje zares težko in bi vsaka mlačnost in popuščanje pred postavljenimi nalogami pomenilo, da lastnega deleža sanacije podjetja nismo v stanju realizirati, s tem pa smo izgubili tudi upanja na pomoč zunaj podjetja.

Nadaljnja znižanja zalog na razredih 3 in 5 gredo v to

smer, da bodo naše tovarne ob koncu leta svoje zaloge spravile v okviru normativov, ki so določeni in bodo zagotavljali racionalno izrabo obstoječih obratovalnih sredstev in čim hitrejši obračun, kar se bo nedvomno tudi pozitivno odražalo v pričakovanih ugodnejših pogojih za celotno poslovanje našega podjetja.

V naslednji točki dnevnega reda je šef uvoza, tovarni Vlado Sodin obrazložil razmere in položaj pri uvozu reprodukcijskega materiala. Uvozna služba nedvomno bide težak boj z večnim pomanjkanjem razpoložljivih dinarskih sredstev za nakup deviz, zlasti pa še z dobavitelji, ki nam zaradi neporavnanih starih obveznosti preradi ustavljajo nadaljnje dobave prepotrebne reprodukcije skega materiala, ali grede celo tako daleč, da terjajo od nas odpiranje akreditivov že tedaj, ko naročeno blago šele dajejo v proizvodnjo. Vsekakor težav, ki ne zadevajo le uvožno službo, pač pa prav tako več ali manj vse naše tovarne, so tolikšne, da so na vseh področjih nujno potrebna največja prizadevanja, iznajdljivost in elastičnost prilagajanja nastalim razmeram.

Direktor programskega sektorja je v tretji točki dnevnega reda obrazložil izpolnitev proizvodnega plana v preteklem mesecu. Tabela o izpolnitvi proizvodnega plana v avgustu objavljamo kot običajno na drugem mestu, ob tem le še ugotovitev, da je celotno podjetje izpolnilo proizvodni plan za avgust s 100,4 %, medtem ko je bil letni plan podjetja v osmih mesecih dosežen z 58,3 %.

Kolegij je nato razpravljal še o nekaterih perečih problemih in sklenil, da se bo sestel še ta mesec ali v prvih dneh oktobra in tedaj obdelal vprašanja nove oblike organizacije podjetja, o čemer že tečejo obsežne razprave po tovarnah in skupnih službah.

Povečanje življenjskih stroškov v avgustu

Zvezni zavod za statistiko je te dni objavil indeks o gibanju življenjskih stroškov v avgustu, to je v prvem mesecu po uveljavitvi gospodarske reforme. Ob upoštevanju cen v drugi polovici avgusta se je indeks življenjskih stroškov v jugoslovanskem povprečju v primerjavi z julijem povečal za 24,3 %. Pri tem kaže upoštevati, da so življenjski stroški že v prejšnjih mesecih precej narasli. Na osnovi povprečja v lanskem letu je znašal indeks življenjskih stroškov v januarju 112, v juliju 124 in v avgustu 155 (v BiH 157, v Hrvatski 156, v Srbiji 154, v Sloveniji 153 in v Makedoniji 152). Pri tem izračunu življenjskih stroškov pa ni v celoti upoštevano zvišanje stannarin, ki je v povprečju izkazano le s 64 %. Najbolj so se od julija do avgusta po-

dražili v družinskem proračunu proizvodi iz moke, namreč za 53 %, podražitev mesa in mesnih izdelkov znaša v tem mesecu 22 %, podražitev mleka in mlečnih izdelkov 31 %, maščob 21 %, tobaka in pijač 37 %, obleke in obutve 16 %, kurjave in razsvetljave 55 %, pohištva 18 %, higijene 31 % ter prometnih izdatkov 21 %. Boljšo sliko o celotnem zvišanju življenjskih stroškov nam nudi primerjava z lanskim avgustom. Tako so bili letos v avgustu življenjski stroški v jugoslovanskem povprečju za 52 % večji kakor lani v avgustu, posamično pa stroški prehrane za 55 %, stroški obleke in obutve za 45 %, kurjave in razsvetljave za 91 %, stroški storitev za 55 % itd. Tudi tu je upoštevana podražitev stannarin v primerjavi z lanskim avgustom le za 68 %.

Vsi trije razredi torej štiri in pol milijarde dinarjev.

Poleg teh ukrepov, ki se tičejo zniževanja vezanih obratovalnih sredstev oz. njih aktiviranja, so sklenili organi upravljanja, da nobena tovarna ali skupna služba ne sme prekoračiti po planu predvidene mase osebnih dohodkov, izračunane po merilih in faktorjih iz gospodarstvenega plana, ali porušiti razmerja med osebnimi dohodki in skladi. Kršitev teh določil bodo smatrali kot disciplinski prekršek in ga temu ustrezno tudi obravnavali.

Nadalje upošteva finančno-ekonomska reforma zamudne obresti kupcev, ki jih mora PSO obračunati najkasneje do srede avgusta. Za tovarne pa velja še naslednji sklep, da morajo brezpogojno razveljaviti vse pogodbe, ki se nanašajo na financiranje investicij iz lastnih sredstev.

(Nadaljevanje na 8. strani)

OBVESTILO

Vse člane kolektiva »Iskra« obveščamo, da ima Iskrina trgovina manjvrednega materiala v Ljubljani, Masarykova 15, večjo količino TV stabilizatorjev (defektnih) po naslednjih cenah:

- 11.880 din (stabilizatorji z rahlim brnenjem, sicer pa uporabni)
- 9.240 din (stabilizatorji z manjšo okvaro)
- 5.808 din (stabilizatorji s prežganim navitjem)
- 24.024 din (radijski sprejemniki »Vesna«)
- 11.880 din (usmerniki 6,12 V)

Trgovina ima v prodaji tudi (oz. posreduje nakup) višinska sonca po din 19.008, izdelek tovarne »Vega« Ljubljana, s 6-mesečno garancijo, TV aparate, zvočnike, upore, kondenzatorje in razni material za radio amaterje.

»ISKRA« PSO
»Maloprodaja« Ljubljana
Masarykova 15

Pred odločitvijo: tako ali drugače

Združevanje sorodnih tovarn v večja industrijska podjetja je bilo v zadnjih letih normalen pojav. Gledano z gospodarskega stališča je to vsekakor napredno in nujno, posebno če se hočemo vključiti v mednarodno delitev dela. Znano je, da velika združena podjetja lahko napravijo tako delitev dela — specializacijo v okviru svojih obratov in organizirajo masovno proizvodnjo tako, da se lahko konkurenčno vključijo v mednarodno trgovino s svojimi proizvodi. Zamisel in ideje o takih podjetjih so zdrave, napredne in v sedanjem času tudi nujne. Praktična izvedba pa je mnogo bolj zapletena in zahtevna kot si jo zamišljamo. Pri uresničitvi tako organiziranega podjetja nastopi toliko predvidenih, še več pa nepredvidenih neznank, da se večkrat zgubimo v njih.

Prvi in osnovni problem takega velikega združenega podjetja je njegova organizacija. Tu so mišljeni odnosi med posameznimi enotami uprave podjetja do enot, organizacijskih skupnih služb, raziskovalnih zavodov itd. Če so medsebojni odnosi — računi — čisti, jasni, je to osnovni porok za uspeh (čisti računi — dobri prijatelji). Dobra organizacija pa še ni vse, da bo podjetje dobro uspevalo. Delitev dela, specializacija, zagotovitev dovolj strokovnih kadrov, sodobna tehnologija, strojni park itd. so pogoji za uspešno vključevanje v mednarodno delitev dela.

Vsi zgoraj naštetih in ne naštetih pogoji pa so za naše razmere težko izvedljivi, zaradi pomanjkanja sposobnih kadrov, smo brez prakse o vodenju in organiziranju velikih podjetij itd.

V letih obstoja združenega podjetja »ISKRA« smo se tudi že marsikaj koristnega naučili, uvideli celo vrsto problemov, ki jih je treba postopoma odstranjevati tako, da se bo podjetje vsestransko ekonomsko utrdilo kot celota.

Razvoj delavskega samoupravljanja terja, da imajo posamezne enote vse več kompetence nad materialno bazo in nad dobrinami, ki jih ustvarjajo. Kratiranje teh pravic povzroča v enotah (tovarnah) nezadovoljstvo in večkrat tudi neprimerne izpade.

Nahajamo se v času, ko potekajo po enotah podjetja živahne razprave, kakšno organizacijsko obliko si bomo izbrali za naprej. Zakon o podjetjih, ki izhaja iz naše ustave, predvideva več variant organizacij podjetij, s težnjo uspešnejšega razvoja našega gospodarstva. K odločitvi o izbiri katere organizacijske oblike bomo izbrali so dolžni prispevati svoja mnenja vsi kolektivi v podjetju. Sedaj je čas, da se temeljito pogovorimo in se odločimo za tako organizacijsko obliko, ki nas bo vodila k uspešnejšemu razvoju našega gospodarjenja in bo obenem omogočala uveljavljanje samoupravnih pravic po enotah.

Sindikalne organizacije se morajo v času razprav aktivno vključiti v razprave in doprinesiti svoj delež k dokončni odločitvi. Vodilo in težnja vseh naj bo v tem, da z novo organizacijsko obliko dosežemo razširitev samoupravnih pravic na enote, čiste račune, pozabiti pa tudi ne smemo, da je le v slegi moč in da ima le enotno podjetje »ISKRA« zadovoljivo perspektivo.

Janez Silc

Nov servis »Iskre« v Splitu

Vedno večja proizvodnja, starih splitskega servisa pa oz. potrošnja naših izdelkov nedvomno terja tudi vedno močnejšo servisno mrežo. To je pri nas še zlasti veljalo za področje filijale Split, kjer doslej nismo imeli samostojnega servisa, pač pa je za naše izdelke servisne usluge opravljala pogodbeni delavnica. V Splitu je bil lasten servis prav zaradi tega že več kot nujen.

Uradno je bil novi Iskrin servis odprt prve dni septembra, v novi zgradbi v Ulici Zrtava fašizma, to je v novem delu Splita, ob cesti, ki se povezuje z Jadransko magistralo. V isti stavbi ima prostore tudi servis tovarne RIZ iz Zagreba. V novih pro-

biško ladjevje), servis radijskih in televizijskih sprejemnikov, kinoakustike (zlasti ozkotračne kinoprojektorje) ter vse vrste gospodinjstskih aparatov.

Trenutno splitski servis zaposluje šest članov kolektiva, razen tega pa imajo tudi še tri vajence. Če se bo pokazala potreba po nadaljnji razširitvi servisa, je le-ta možna brez posebnih zadržkov, saj povečan obseg servisne dejavnosti omogočajo tako novi delovni prostori, kakor tudi sama tehnična oprema delavnice, morda pa tudi problem strokovnega kadra ne bi bil povsem nerešljiv.

(Dalje na 4. strani)

V »ELEKTROMEHANIKI« LE 80% OSEBNI DOHODKI

Naš razgovor

Vprašuje UREDNIŠTVO, odgovarja predsednik DS »Elektromehanike« POLDE GREGORAC

VPRAŠANJE: Kaj menite o nizkih osebnih dohodkih za avgust v »Elektromehaniki«?

ODGOVOR: Težko je govoriti o 80% plačah oziroma o tako nizkih osebnih dohodkih, posebno zdaj, ko so se življenjski stroški občutno zvišali, vendar zaenkrat ne kaže drugače, ker kratkoma nimamo finančnih sredstev. Prvič odkar obstaja ISKRA, pri tem mislim »Elektromehaniko«, smo odšli domov s tako nizkimi prejemki. Če dodamo, da je marsikdo prejel tudi pod 30.000 dinarjev, je v tej situaciji dovolj povedano. Ne-katere delovne enote pa so prejele še manj kot 80% osebne dohodke.

VPRAŠANJE: Kje so vzroki za tako stanje?

ODGOVOR: Lahko rečem, da je precej subjektivnih vzrokov, še več pa objektivnih, kjer ne moremo ničesar ukreniti. Stalno pomanjkanje reprodukcijskega materiala, posebno iz uvoza, nam zadržuje našo proizvodnjo, pomanjkanje obratovnih sredstev pa nas teži že nekaj let. Ker zaradi tega ne dosegamo plana proizvodnje, je nekaj mesecev, je razumljivo, da si ne moremo ustvarjati zadovoljivih osebnih dohodkov.

VPRAŠANJE: Kot je znano, ste nekaj mesecev izplačevali preveč osebnih dohodkov. Je to morda tudi delni vzrok sedanje situacije?

ODGOVOR: Delno vsekakor! Faktor stimulacije je znašal za avgust 85,25%. V prvih mesecih smo prejeli 100%-osebne dohodke kljub nedoseženemu planu, v nadi, da se bo stanje popravilo v zadnjih mesecih, kot smo vajeni iz preteklih let. Vse kaže, da s presežkom, če bi ga v naslednjih mesecih tudi ustvarili, ne bomo mogli pokriti preveč izplačanih OD, zato so samoupravni organi

sklenili, da je treba za kritje tega zneska od faktorja stimulacije za avgust odšteti še 5,25%. Zaradi tega znaša povprečni faktor za tovarno v avgustu le 80%.

VPRAŠANJE: Kaj pa 12,8 odstotkov, ki ste jih prejšnji mesec izplačali kot akontacijo OD zaradi višjih življenjskih stroškov?

ODGOVOR: Ti so za avgust že vračunani v osnovo osebnih dohodkov, zato je mesečni dohodek zmanjšan za 20% od omenjene višje osnove.

VPRAŠANJE: Kot je znano, je DS sklenil, da se mora po delovnih enotah odpustiti odvisno delovno silo. Je to še vedno aktualno?

ODGOVOR: Vsekakor. Ker smo morali zmanjšati letni plan zaradi že omenjenega pomanjkanja obratovnih sredstev in pomanjkanja reprodukcijskega materiala, je razumljivo, da imamo preveliko število zaposlenih. Ker pa nekatere enote kljub sklepu DS še niso odpustile delovne sile v določenem številu, se jim faktor stimulacije avtomatično zniža in sicer: produkciji za 0,48%, montaži števecov za 0,30%, ATN za 2,03%, Kontaktorju za 2,21% in skupnim službam za 2,73%.

VPRAŠANJE: Vse kaže, da so člani omenjenih delovnih enot sprejeli manj kot 80% osebnih dohodkov.

ODGOVOR: Na žalost je to res, vendar zaenkrat druge poti ni. Najnižji OD so bili prav zategadelj v skupnih službah 77,27%, Kontaktorju 77,79% in ATN 77,97%.

VPRAŠANJE: Ker so bili tudi šefi delovnih enot stimulirani z ozirom na izpolnitev plana, nas zanima, kakšne OD so leti prejeli za mesec avgust?

ODGOVOR: Za pretekli mesec naj omenim, da so bili stimulirani le šefi delovnih enot, v naprej pa bo enaka stimulacija zajela ves vodni kader. Ker je prav, da so vsi člani kolektiva o tem informirani, smo že pred izplačilom OD prek okrožnice oziroma internega informativnega glasila seznanili s tem vse člane kolektiva. Šefi DE so že k omenjenemu povprečju (80%) prejeli nekaj več oziroma tudi manj, pač po analizi izpolnitve plana. Izračun je bil takle: šefi montaže elementov za avtomatizacijo +7,5%, šefi montaže rotacijskih strojev +10%, šefi montaže števecov -10%, šefi kinomontaže +7,5%, šefi ATN -10%, šefi obrata mehanizma (Lipnica) +9%, šef obrata stikal +7,5%.

VPRAŠANJE: Ali ste mnenja, da se bo stanje v oktobru kaj popravilo?

ODGOVOR: Potrebno je, da vsak član kolektiva vloži vse svoje zmožnosti na svojem delovnem mestu, da bi čim hitreje izvršili dane naloge, predpogoj pa je v pravočasni dobavi uvoznega materiala.

Ado

Izvoz v avgustu

Pretekli mesec smo izvozili za 316.000 dolarjev proizvodov. Dejanska vrednost je bila še za 16.500 dolarjev večja, ker je podjetje dalo bonifikacijo domačim dobaviteljem, ki so bili soudeleženi s proizvodnjo nekaterih polizdelkov.

Upoštevali smo odbitek smo realizirali izvozni plan z 92,25 odst. V primerjavi z lanskim avgustom je bil izvoz za 113 odst. večji.

Na izvozni listi je bilo to pot 22 držav. Največji kupec so bile ZDA z 99.103 dolarji, druga je bila Zahodna Nemčija z 88.768 dolarji in tretja — Turčija s 56.554 dolarji. Sledijo države SEV in Bliznjega ter Daljnega vzhoda. Razmerje med posameznimi valutami je bilo zelo ugodno in nad pričakovanjem. V države s konvertibilno valuto je podjetje izvozilo 68,53% vrednosti, v države clearinga 18,30% in SEV 13,17%.

Od posameznih tovarn je izvozila največ kranjska tovarna »Elektromehanika«. Električne števece, enofazne in trifazne je izdelala za Italijo, Turčijo, Sirijo in Saudovo Arabijo, telefonske apara-

te za Libanon in Turčijo, avtomatizirane kinoprojektorje je normalnega traku za Iran in Turčijo, avtomatske telefonske centrale za Turčijo in Libanon, zvočnike za Avstrijo in večjo količino ploščatih relejev za Zahodno Nemčijo. Tovarna je sicer izpolnila izvozni plan samo s 87%, vendar ne po svoji krivdi. V skladišču je ostalo še devet kinoprojektorjev in nekaj tisoč telefonskih aparatov v vrednosti 33.000 dolarjev, ker jih turški kupec ni odpoklical.

Tovarna elektromotorjev v železnikih je svojo obveznost izpolnila s 109%. Izdelala je večdesettisoč malih elektromotorjev in jih v pretežni količini izvozila v ZDA, nekaj pa tudi v Turčijo.

Lep, prodoren uspeh je dosegla pržanska tovarna »Automatika«. Izvozila je prvih pet tisoč električnih gramofonov v Zahodno Nemčijo in prav tako veliko količino v Bolgarijo, Sicer pa je izpolnila izvozni plan le z 90%.

Tovarna elementov v Ljubljani je svoj mesečni plan preseгла za 102%. Izvozila je

(Dalje na 4. strani)

Na račun racionalizacij blizu 59 milijonov prihranka

Skoraj v vseh naših tovarnah je v poslednjem času dokaj razvita racionalizatorska dejavnost, kateri je svoj delež doprineslo nedvomno tudi lansko in letošnje mladinsko tekmovanje za večjo storilnost. Skušali smo zbrati nekaj podatkov o tem, vendar za vse tovarne podatkov še nismo dobili, pa se to pot lotimo le racionalizatorske dejavnosti in njenih rezultatov v tovarni elementov za elektroniko v lanskem in letošnjem letu.

Mladinci, člani delovnega kolektiva te naše tovarne, so v že omenjenem mladinskem tekmovanju predlagali precejšnje število racionalizacij oz., izboljšav, katere je komisija ustrezno nagradila, vse koristne predloge pa tudi vpeljala v proizvodnjo. Seveda racionalizatorska dejavnost ni ostala le domena mladil proizvajalcev, pač pa so se nekateri člani kolektiva lotili še obsežnejših in pomembnejših nalog, katerih realizacija je tovarni v letu in pol prinesla vidne prihranke. O posameznih racionalizatorjih in njihovih koristnih predlogih smo v našem listu sicer že sproti pisali, vendar je prav, da se na bistvene izmed teh racionalizacij znova povrnemo.

Lani in letos je komisija za racionalizacije in tehnične

izboljšave obravnavala vrsto koristnih predlogov, med katerimi so bili po večini vsi sprejeti in razen nekaterih predlogov za izboljšave v proizvodnji keramike, že tudi vpeljeni v redno proizvodnjo te tovarne in njenih obratov. Izum koronske tlivke (ing. Alojz Kline), tehnična izboljšava avtomata za sortiranje uporov (Lado Androja), doma izdelana peč v proizvodnji keramike (ing. Ivan Milič in Janez Mihevc), tehnična izboljšava v toplotni obdelavi špiral za žarnice (Aleš Furlan), vse to so predlogi za uspešnejšo in racionalnejšo proizvodnjo in leti so doslej ustvarili tovarni že blizu 59 milijonov prihrankov, kar je še zlasti pomembno v času, ko si mora naš delovni kolektiv na vsakem koraku prizadevati, da bo ustvaril čim več in s čim manjšimi poslovnimi stroški. Torej tudi racionalizatorska dejavnost po svojih močeh prispeva k sanaciji ekonomskega stanja podjetja.

Vsekakor največji je prihranek, do katerega je prišlo z zgraditvijo domače peči za žganje keramike, v katero so bili prvič v naši državi vgrajeni super kanthal grelni elementi, razen tega pa so pri tem odpadla tudi precejšnja devizna sredstva, ki jih pač ni bilo treba odšteti za nakup take peči v Nemčiji. Prihranek pri tej peči znaša nekaj nad 25 milijonov dinarjev. Pomembni uspeh racionalizacije proizvodnje pa vsekakor pomenita tudi koronska tlivka s prihrankom skoraj 16 milijonov in tehnične izboljšave pri stroju za sortiranje uporov, kar ustvarja nadaljnjih 11 milijonov prihranka.

Cerprav še predlogi ing. Alenke Lukač, Staneta Pretnarja, Jureta Šporna in ing. Zoubeka v celoti niso vpeljeni v proizvodnjo, pomenijo nedvomno koristno novost v tehnološkem postopku pri proizvodnji keramike in bodo prav tako tovarni ustvarili določene prihranke.

Dejavnost racionalizatorjev v tovarni elementov za elektroniko torej ni majhna in nepomembna, saj 59 milijonov prihrankov kaže, da gre za zares koristne izboljšave in vidno zmanjšanje poslovnih stroškov, zato tudi izplačane nagrade racionalizatorjem za njihova uspešna prizadevanja — v višini okrog 3,36 milijonov dinarjev ne pomenijo posebnega bremena.

Posebno v času, ko moramo prebroditi hude težave in obračunati dosledno z vsemi slabostmi in notranjimi rezervami na je prav in potrebno, da vsakdo, ki ima koristne predloge za zmanjšanje poslovnih stroškov, te predloge čim prej posreduje in jih skuša uveljaviti v praksi.

Na tekočih trakovih na Pržanu te dni bijejo pomembno proizvodno bitko — nadaljnje količine gramofonov morajo biti do roka gotove in odposlane v inozemstvo

Zakaj nadurno delo v računskem centru »Elaktromehanike«

Računski center v »Elektromehaniki« bi rad opravljal mesečne obračune osebnih dohodkov brez dragega nadurnega dela. Tega cilja ne bo mogel doseči, če delovne enote, ki pošiljajo obračunsko dokumentacijo centru, ne bodo spremenile dinamike pošiljanja. Iz spodnje tabele je razvidno, da je dnevni dotok dokumentov tekom meseca premajhen in da ob koncu meseca preveč narašča. Kapacitete na strojih za obdelavo dokumentacije so tako preveč neenakomerno zasedene, nadure v računskem centru pa neizogibne.

Za boljše razumevanje navajamo, da računski center sprejema dokumentacijo iz proizvodnih enot od osmega

dne v mesecu do tretjega dneva v naslednjem mesecu. Obračun režijskih delavcev naj bi bil po obstoječih navodilih oddan 3 dni pred zaključkom meseca, njegovi popravki pa prvi dan v naslednjem mesecu. Vse enote imajo prispisan dnevni plan oddaje, vendar se ga, razen redkih izjem, ne drže.

Zaradi premajhnega prostora so podatki na tabelah prikazani po tridnevni sumariji z začetkom osmega dne v mesecu. Pretekli mesec je zajet samo do 30. avgusta. Procenti za avgust so računani na julijskih podatkih, ker celotna količina še ni znana, po napovedovanjih pa se bo zelo približala julijski.

3-dnevne stopnje od 8. dne dalje	Število prejetih dokumentov		Procent	
	Julij	Avgust	Julij	Avgust
1.	1.700	1.848	3.1	3.4
2.	3.170	4.676	5.7	8.3
3.	3.293	3.651	6.0	6.5
4.	5.952	4.386	10.8	8.0
5.	3.829	4.557	7.0	8.2
6.	8.763	10.708	16.0	19.5
7.	28.416	25.327	51.4	46.1
SKUPAJ	55.153		100.0	

Krepko tiskani podatki še niso realizirani, predstavljajo pa predvidevanja za avgust.

Tabela kaže, da približno polovico dokumentov prejme računski center šele ob zaključku meseca. Trdimo, da je to posledica premajhne delovne odgovornosti, odgovorne sodelavce pa prosimo, da primerno ukrepajo.

Omenjamo še, da so nekateri šefi delovnih enot, ko smo pri njih urgirali oddajo dokumentacije izjavili, da so

svojih enot opravljati ročno, celo samo z obstoječo delovno silo. Precej zanimivo! Po njihovem bo tak obračun brez problemov in časovnih stisk. Take izjave so neresne in kažejo slabo poznavanje lastnih problemov. Priporočamo jim več strokovnih posegov v ta problem, ne pa tendencioznih izjav, ki nikomur ne koristijo, najmanj pa njim samim.

O kvaliteti dokumentacije in težavah obračunovalk, pa kdaj drugič.

Ivan Okorn

Naloge in pomen dopolnilnega izobraževanja

Vedno pogostejše slišimo, da je produktivnost dela tisti činitelj, ki lahko stabilizira in uspešno razvija naše gospodarstvo. Na produktivnost dela vplivajo na eni strani ekonomski, na drugi strani pa kadrovski faktorji. Če govorimo o kadrovskih faktorjih v zvezi s produktivnostjo, se nehoti spomnimo mnogokrat obravnavane teme o sodobnih strojih, ki so jih tovarne tolikokrat nepremišljeno nabavljale, vendar pogostokrat s svojimi kadri niso bile sposobne doseči več kot 50% izkoriščenosti.

Če želimo torej doseči večjo produktivnost, je vloga kadrov za izkoriščanje obstoječih virov odločilna. Faktorji, ki so v zvezi s kadri in produktivnostjo, so na sedanjí stopnji razvoja proizvodnih sil in tehnične opremljenosti še posebno pomembni in prihajajo iz dneva v dan bolj do izraza. Do take stopnje tehnične opremljenosti prihajamo polagoma tudi v naši državi. Stalno beremo v časopisih, da imamo na eni strani na razpolago veliko strojev, na drugi strani pa tudi veliko neizkoriščenih zmogljivosti. Če hočemo to stanje popraviti, moramo dobiti iz obstoječih materialnih, tehničnih in delovnih virov kar največ, kar je tudi bistvo produktivnosti. Tega bi se morale zavdati vse delovne organizacije in temu ustrezno ukrepati.

V svetu posvečajo dopolnilnemu izobraževanju, tj. izobraževanju zaradi naknadno spremenjene organizacije ali tehnologije dela na delovnem mestu, na katero je delavec razporejen ter poglabljanju znanja zaradi uspešnejšega opravljanja dela, veliko pozornost. Povsod obstajajo neke poklicne izobraževalne organizacije, po-

(Dalje na 5. strani)

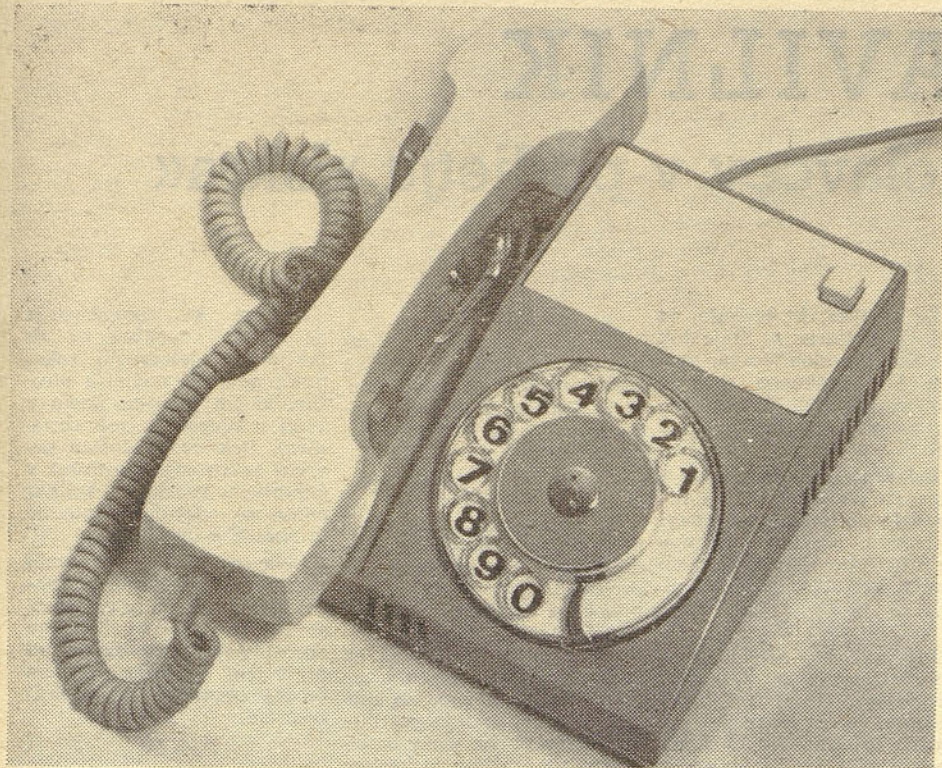
Helena Gerkman

28. avgusta nas je zapustila komaj 23-letna Helena Gerkman, zaposlena v produkciji kranskih tovarne. Ljubila je planine, toda kot kaže, njeno srce ni preneslo naglih višinskih sprememb in naporov. Na poti s Češke koče, je na Jezerskem nenadoma omahnila; srčna kap je končala njeno mlado življenje.

Nenadna smrt je težko prizadela njene najbližje, sodelavci pa smo izgubili priljubljeno in vestno tovarišico, ki jo bomo ohranili v najlepšem spominu.

Sodelavci odd. I. delavnice DE
»Produkcija«

Priznanje za dognano zunanjo obliko telefonskega aparata v Stuttgartu je vsekakor pozitiven uspeh tesnega sodelovanja naših oblikovalcev in konstruktorjev

Lep uspeh naših oblikovalcev v Stuttgartu

Minuli mesec so odprli v Stuttgartu mednarodno primerjalno razstavo industrijskega oblikovanja, ki jo vsako leto prireja znana zahodnonemška državna ustanova LGA-Zentrum-Form. Posebna strokovna komisija je letos izbrala 196 najuspešnejših industrijskih izdelkov, ki ustrezajo pogojem moderne oblikovanja — designa. Design (dizajn) je ustaljen mednarodni naziv (izraz) za industrijsko oblikovanje, ki z eno besedo združuje inženirsko konstrukcijo ter ploskovno in prostorsko oblikovanje. Seveda pa upošteva zakone estetike in ekonomike, funkcionalnost in ergonomiko (to je prilagojenost oblik na dimenzije, kretnje in potrebe človeka).

Na letošnji razstavi, ki bo odprta pol leta, sodeluje večina svetovnoznanih proizvajalcev, od jugoslovanskih to-

varn pa kranjska »Iskra«, zagrebški »RIZ« in niška »EI«. Naša podjetja so letos presegla prireditelje z uspešnimi konstrukcijami, ki po besedah predsednika komisije dr. J. A. Thume v ničemer ne zaostajajo za najnovejšimi podobnimi proizvodi vodilnih svetovnih tovarn. Komisija je izbrala vse štiri poslane vzorce naših oblikovalcev v ZZZ in to: telefonski aparat, električni števec, TV-stabilizator in najnovejši osemmilimetrski kinoprojektor. Oblikovalec »RIZ« Bruno Planinšek je uspel s transistorizirano napravo za orodne stroje in posebno napravo za Ignon, oddelek industrijskega oblikovanja laboratorijev »Nikola Tesla« pa je dosegel priznanje s transistoriziranim sprejemnikom »Dubrovnik« in električnim gramofonom »Ohrid«.

Vsi izbrani proizvodi smejo nositi poseben znak, ki ga podeljuje ustanova LGA-Zentrum-Form vsako leto posebej. Podjetja se zato zelo potegujejo za sodelovanje na razstavi, ker so izdelki z vtisnjnim znakom deležni na svetovnem trgu ugodnejših prodajnih pogojev, kupci pa se ob izbiri skoraj vedno raje odločijo za proizvode s priporočilom ustanove LGA.

Pisma bralcev

DELOVNO RAZMERJE IN KADROVSKI ROK

Tov urednik!

Oprostite, da se oglašam od vojakov. Kmalu bom namreč prost, pa ne vem ali je delovna organizacija, kjer sem bil prej zaposlen dolžna, da me sprejme na delo.

M.N.

Odgovor!

Niste edini, ki to vprašuje. Novi zakon to vprašanje drugače rešuje kot prejšnji, vendar zaenkrat le za tiste,

(Dalje na 8. strani)

Izvoz v avgustu

(Nadaljevanje s 3. strani) nekaj manj kot dva milijona plastnih uporov v Zahodno Nemčijo in več deset tisoč grafitnih uporov v Avstrijo in Bolgarijo.

Vse svoje obveznosti je izpolnila tudi tovarna polprevodnikov v Trbovljah. Izdelala je več tisoč germanijevih diod za Avstrijo in silicijevih diod za Madžarsko.

Iz Sežane, tovarne radijskih sprejemnikov so odposlali to pot le nekaj novih radijskih sprejemnikov »Emo na Kabinet« v Kanado ter sprejemnike »Planica« v Zahodno Nemčijo. Tovarna v avgustu ni imela izvoznih obveznosti.

Po vrednosti manjšo količino je prispevala tovarna instrumentov v Otočah. Izdelala je nekaj sto kazalčnih instrumentov za Sirijo, Grčijo in Indonezijo, čeprav ni imela izvoznih obveznosti v avgustu.

Tovarna kondenzatorjev v Semiču je izdelala poliesterske kondenzatorje za Nemško demokratično republiko, stirofleks kondenzatorje za Romunijo in nekaj neugotovljenega tipa za Francijo. Tudi ta tovarna ni planirala v tem mesecu izvoza.

Skromen izvozni uspeh sta dosegli tudi tovarni usmernikov v Novem mestu in merilnih instrumentov v Horjulu, čeprav so bile izvozne količine razmeroma manj pomembne.

Tovarna avtoelektričnih izdelkov je svojo obveznost v avgustu realizirala že zadnji dan julija s tem, ko je poslala avtomobilске zaganjalnike v Italijo.

Seštevek letošnjega celotnega izvoza znaša 2.478.305 dolarjev, ali nekaj nad tri milijarde deviznih dinarjev. V osmih mesecih je torej naše podjetje izpolnilo 60 % celotnega plana glede na pogodbo z Jugobanko in ne ozi-
ra se na dodatno izvozno obvezo, ki še ni potrjena od DS podjetja. Rezultat je sicer nekaj slabši od predvidenega oz. planiranega, ker dinamika proizvodnje in seveda vzporedno tudi izvoz vsako leto v obeh poletnih mesecih nekoliko upade in nato v preostalih mesecih do konca leta spet strmo naraste.

-MK-

Naloge in pomen dop. izobraževanja

(Nadaljevanje s 4. strani) dobnost kot pri nas Delavske univerze, ki organizirajo tečaje splošno izobraževalnega značaja. Strokovne tečaje za posamezne poklice oziroma posamezna delovna mesta v tovarnah pa vodijo izobraževalni centri. Taka je praksa na Švedskem, v Avstriji, Italiji in drugod.

Tudi v vzhodnih državah skrbijo za dopolnilno izobraževanje kadrov, pri čemer je npr. na Češkem sistem strokovnega šolanja sicer zelo podoben našemu, njegove glavne prednosti pa so predvsem v naslednjem:

- tesna povezanost šole s tovarno ali podjetjem
- večji poudarek na proizvodnem delu
- strožji izbor učencev
- boljša strokovna in pedagoška izobrazba predavateljskega kadra
- boljša opremljenost delavnice in učilnic.

Razumljivo je, da je zaradi vsega tega lahko tudi produktivnost dela veliko večja. Navedeno pa bi kazalo upoštevati pri nadaljnjem izpolnjevanju dopolnilnega izobraževanja pri nas.

V naši državi, še posebno pa v današnjem porem gospodarstvom položaju, je nujno potrebno, posvečati dopolnilnemu izobraževanju večjo pozornost. Nihče ne trdi, da je edino izobraževanje tisto, s pomočjo katerega bomo dosegli večjo produktivnost, na vsak način pa je eden izmed činiteljev, ki vplivajo na zvišanje produktivnosti.

Tako kot v drugih delovnih organizacijah bi morale tudi vse tovarne v okviru podjetja

»Iskra« še dosledneje in še bolj organizirano izvajati to dopolnilno izobraževanje. Vsekakor je Iskrinim tovarnam izvajanje izobraževanja na splošno v precejšnji meri olajšano, ker skrbi za skupne potrebe vseh tovarn Šolski center podjetja, ki v ta namen organizira razne seminarje in tečaje. Razumljivo pa je, da ne more zajeti prav vseh potreb v posameznih tovarnah, ker je to praktično neizvedljivo. Za ostali del izobraževanja morajo poskrbeti pač tovarne same. Zato bi bilo nujno potrebno, da bi vse tovarne v okviru podjetja izdelale natančne načrte dopolnilnega izobraževanja, v katerih bi točno predvidele, kateri del izobraževanja lahko izvedejo same in kaj naj bi izvedel Šolski center. Vsi ti načrti bi bili potem usklajeni s planom Šolskega centra, morali pa bi jih res dosledno izvajati.

Nov servis Iskre v Splitu

(Nadaljevanje s 3. strani) Ne pretiravamo, če rečemo, da si je kolektiv filiale v Splitu močno prizadeval, da bi čim prej prišel do lastnega servisa, saj pogodbeni delavnica vselej ni najbolje opravljala svojega poslanstva. To bo skušal v polni meri zdaj izpolnjevati naš servis, ki bo za to tudi imel dovolj priložnosti in kar ugodne pogoje.

Če bo v redu tekla preskrba z rezervnimi deli in potrebnim materialom, potem bo novemu Iskrinemu servisu v Splitu preostala samo še ena, morda največja težava,

ki jo predstavlja namreč opravljanje servisnih uslug na dalmatinskih otokih in vzdolž dolge jadranske obale. Težava je namreč v počasnosti prometnih zvez z otoki na eni strani, na drugi pa tudi precejšnje oddaljenosti od Splita vzdolž obale, kar bo nedvomno terjalo od malostevilnega delovnega kolektiva polno mero prizadevanja in požrtvovalnosti, če bodo hoteli, da bodo potrošniki naših izdelkov redno in v čim krajšem času postreženi. Vsekakor pa to lahko od mladega splitskega kolektiva v celoti pričakujemo.

RAZPIS

»Iskra« — tovarna kondenzatorjev Semič, RAZPISUJE prosto delovno mesto

RAČUNOVODJA

Pogoji: visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri z 2-letno prakso ali srednja ekonomska šola s 5-letno prakso samostojnega računovodje.

KONSTRUKTER (2 mesti)

Pogoji: strojni inženir ali strojni tehnik s prakso v konstruiranju.

Kandidati naj pošljejo vloge in dokazila o izobrazbi in praksi do 30. 9. 1965 na naslov: »ISKRA« Kranj — tovarna kondenzatorjev Semič.

PRAVILNIK

o izobraževanju delavcev v podjetju »Iskra«

I. UVODNA DOLOČILA

Clen 1.

Z namenom, da bi bilo izobraževanje v podjetju ISKRA enotno urejeno, določa ta pravilnik oblike izobraževanja delavcev v podjetju, vsebino posameznih oblik, financiranja izobraževanja, pogoje, položaj delavcev v času, ko se izobražujejo, zlasti pravice in dolžnosti ter sankcije za primer neizpolnjevanja dolžnosti.

Clen 2.

Vsak delavec je dolžan, da med delom nenehno izpopolnjuje svoje delovne sposobnosti, skladno z zahtevami delovnega mesta in z zahtevami, ki izvirajo iz izpopolnjevanja delovnega procesa v podjetju.

Clen 3.

Organ, ki odobrava izobraževanje ali ugodnosti v zvezi z izobraževanjem, je dolžan poleg pogojev, ki jih določata statut in ta pravilnik za odobritev izobraževanja ali ugodnosti upoštevati tudi pogoj, da je izobraževanje delavca v interesu podjetja.

Ceprav delavec izpolnjuje pogoje po tem pravilniku, pa ni v interesu podjetja in podjetje praviloma ne odobrava izobraževanja in ugodnosti za izobraževanje v tistih primerih, kadar naj bi delavec s strokovnim izobraževanjem spremenil svojo dosedanje stroko, razen, če v novi stroki pridobljeni poklic ne dopolnjuje prejšnjega.

Clen 4.

Delavci se izobražujejo praviloma izven svojega rednega delovnega časa.

V primerih, ki jih določa ta pravilnik, je delavec, ki se izobražuje, upravičen tudi do izrednega plačnega dopusta za pripravo in opravljanje izpitov, do skrajšanja delovnega časa ali pa do izrednega plačnega dopusta za ves čas študija.

Clen 5.

Posamezne enote ne morejo svojim delavcem, ki se izobražujejo, odobravati niti slabših niti boljših pogojev, kot jih določa ta pravilnik.

Clen 6.

Delavci se izobražujejo:

- a) s priučevanjem na delovnih mestih, za delovna mesta in za poklice ozkega profila;
- b) s strokovnim izpopolnjevanjem;
- c) z rednim in izrednim šolanjem, katerega namen je pridobitev poklica (pod pojmom »poklic« je razumeti

pridobitev določene vrste in stopnje izobrazbe z rednim ali izrednim šolanjem).

II. PRIUČEVANJE NA DELOVNIH MESTIH

Clen 7.

Priučevanje na delovnih mestih obsega:

a) uvajanje na delovna mesta delavcev, ki stopajo na delo v podjetje;

b) uvajanje na delovna mesta tistih delavcev, ki so premeščeni na drugo delovno mesto in jim je za opravljanje dela na tem delovnem mestu potrebno drugačno strokovno znanje.

Določila tega poglavja ne veljajo za delavce, ki se po pravilniku o pripraviški dobi razporede kot pripravnički.

Clen 8.

Uvajanje na delovno mesto delavcev, ki so stopili na delo v podjetje, obsega splošni in strokovni del. Splošni del je obvezen za vse novospregate delavce.

Splošni del obsega spoznavanje podjetja in enote, njihove organizacijske strukture, samoupravnih predpisov ter drugih aktov, zlasti še statuta, pravilnika o delovnih razmerjih, pravilnika o higiensko-tehnični varnosti itd.

Strokovni del obsega teoretično in praktično priučevanje delavca na delovno mesto po programu za tisto vrsto delovnega mesta, na katerega je razporejen in je obvezno za vse delavce, razen za tiste, ki že imajo poklic, ki ga zahteva delovno mesto, na katero se razporejajo.

Clen 9.

Splošni del uvajanja traja praviloma od 5 dni do največ 10 dni. Strokovni del uvajanja pa traja dobo, ki je predvidena s programom.

Clen 10.

Uvajanje na delovno mesto delavcev, ki so razporejeni na drugo delovno mesto (v smislu člena 7/b) obsega le strokovni del. V ostalem veljajo glede tega izobraževanja analogno določila čl. 8/3.

Clen 11.

Delavci morajo po končanem uvajanju na delovno mesto (bodisi da gre za uvajanje na delovno mesto po stopanju na delo ali za uvajanje na delovno mesto zaradi preместitve, opraviiti preizkus pridobljenega znanja, če je tako določeno s programom izobraževanja.

Za delavce, ki stopajo na delo v podjetje, se šteje tak preizkus pridobljenega znanja kot poskusno delo v smislu poglavja II/5 o poskusnem delu pravilnika o DR.

Delavec, ki je bil premeščen pa po uvajanju na novo delovno mesto ne opravi preizkusa, praviloma ne more biti razporejen na delovno mesto, za katero se je uvajal.

Clen 12.

Delavci, ki so uspešno opravili preizkus v smislu prejšnjega člena, se razporede na delovno mesto, za katero so se uvajali. O uspešno opravljenem preizkusu se jim izda potrdilo.

Clen 13.

Delavec, ki je uspešno opravil preizkus v smislu prejšnjega člena, sme opravljati delo na delovnem mestu, za katerega je usposobljen, v katerikoli enoti podjetja brez ponovnega uvajanja in opravljanja preizkusa.

Določilo prejšnjega odstavka velja le za strokovni del uvajanja, ne pa za splošni del.

Clen 14.

Delavcu pripada ves čas priučevanja osebni dohodek, ki ga določa za take delavce pravilnik o osebnih dohodkih podjetja, oziroma enota, kjer je zaposlen.

Clen 15.

Izobraževanje po tem poglavju izvajajo enote same s sodelovanjem Šolskega centra.

Clen 16.

Vse stroške, ki nastajajo s priučevanjem delavcev, nosi enota, v kateri je delavec zaposlen.

III. STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE

Clen 17.

Strokovno izpopolnjevanje obsega specializacijo in dopolnilno izobraževanje.

Clen 18.

Kot specializacijo je šteti izobraževanje tistih delavcev, ki že imajo svoj poklic, njihovo delovno mesto pa zahteva za uspešno opravljanje dela poglobljeno strokovnost, ki je z rednim šolanjem ni mogoče dobiti.

Zahteva po specializaciji mora biti obsežna v analitični oceni delovnih mest.

Clen 19.

Kot specializacijo je smatrati tudi študij tujih jezikov in veljajo zanj analogno določila tega poglavja.

Clen 20.

Specializacija delavca obsega teoretično in praktično izobraževanje po programu, ki je določen za vsako delovno mesto, kjer je predvidena specializacija.

Clen 21.

Po opravljeni specializaciji se delavčeva strokovnost, pridobljena v času specializacije, preizkusi. Delavec, ki takega preizkusa dvakrat zaporedoma ne opravi, praviloma ne more opravljati več dela na takem delovnem mestu.

Delavcu, ki je uspešno končal preizkus, se izda potrdilo ter se mu prizna naziv specialista na takem delovnem mestu. Potrdilo velja za vsa enaka delovna mesta v podjetju.

Clen 22.

Specializirajo se predvsem delavci, ki so opravljali dela svojega poklica nepretrgano vsaj tri leta, katerih zdravstveni in psihološki izvidi so ugodni in ki izpolnjujejo ostale pogoje, določene v členu 16/2 statuta podjetja.

Clen 23.

Programi specializacij za posamezna delovna mesta pripravlja Šolski center, v kolikor ni program že določen s splošnim predpisom.

Clen 24.

Dopolnilno izobraževanje obsega dopolnjevanje strokovnega znanja zaradi naknadno spreminjenih organizacij ali tehnologije dela na delovnem mestu, na katerem je delavec razporejen ter poglobljanje znanja zaradi uspešnejšega opravljanja dela.

Clen 25.

Delavec, ki se je dopolnilno izobraževal, opravi po končanem izobraževanju preizkus znanja.

Clen 26.

Delavci se strokovno izpopolnjujejo praviloma izven svojega rednega delovnega časa, izjemoma pa se jim lahko dovoli skrajšan delovni čas ali občasni izredni plačani dopust.

Pri odobravanju ugodnosti iz prejšnjega odstavka, je upoštevati zlasti naravo programa izobraževanja.

Clen 27.

Stroške v zvezi s specializacijo in dopolnilnim izobraževanjem delavcev nosi enota, v kateri je delavec zaposlen.

Clen 28.

Delavci, ki se izobražujejo po tem poglavju, so dolžni izobraževanje uspešno zaključiti v roku, ki je predpisan s programom.

Delavec, ki izobraževanja ne zaključi uspešno ali ne zaključi v določenem roku, mora povrniti podjetju stroške, ki jih je le-to imelo v zvezi z njegovim izobraževanjem. Delavec je dolžan povrniti te stroške praviloma v enkratnem znesku, v kolikor enota ne odobri, da povrne ta znesek v obrokih.

Delavcu, ki iz opravičenih razlogov ni končal ali ni končal izobraževanja pravočasno, se lahko v celoti ali delno oprosti povrnitev stroškov po prejšnjem odstavku. O tem odloča organ, ki je odobril sredstva.

Clen 29.

Delavci, ki se izobražujejo v smislu tega poglavja, so dolžni povrniti vse stroške, nastale v zvezi z njihovim izobraževanjem, če prekinijo delovno razmerje iz razlogov na njihovi strani bodisi že med samim izobraževanjem ali pa po končanem izobraževanju v dobi, za katero so zavezani s pogodbo ostati v delovnem razmerju s podjetjem ISKRA. V takem primeru so dolžni povrniti vse stroške praviloma v enkratnem znesku.

Clen 30.

Programi dopolnilnega izobraževanja pripravljajo enote s sodelovanjem Šolskega centra.

IV. PRIDOBITEV POKLICA

Clen 31.

Izobraževanje delavcev z namenom pridobitve poklica obsega obvezno izobraževanje tistih delavcev, ki zasedajo delovna mesta, kjer je za opravljanje dela potrebna končana poklicna šola tehniške ali njeje ustrezne šole, višja ali visoka šola, pa te izobrazbe nimajo in še niso stari 35 let, če po opravljenem preizkusu njihove strokovnosti ne ustrezajo delovnemu mestu, ki ga zasedajo.

Razen obveznega izobraževanja po prejšnjem odstavku obsega ta oblika tudi študij na III. stopnji fakultet in izobraževanje vseh ostalih delavcev, če je njihovo izobraževanje v interesu podjetja in tudi delavci kažejo potrebno nagnjenje, sposobnost ter prizadevnost, zaradi česar je mogoče pričakovati, da bodo študij pravočasno in uspešno končali. Pri izbiri je upoštevati še psihološke in zdravstvene izvide, družbeno-politično aktivnost delavcev ter minimalno delovno dobo v podjetju ISKRA (2 leti).

Za odobravanje študija na III. stopnji je poleg gornjih pogojev potrebno še, da ana-

litična ocena delovnega mesta vsebuje zahtevo po diplomu III. stopnje.

Člen 32.

Izobraževanje po tem poglavju poteka praviloma izven rednega delovnega časa, enota pa lahko delavcu tudi skrajša delovni čas ali mu odobri izredni plačani dopust.

Ugodnosti iz prejšnjega odstavka se odobri za izpite, za izdelavo in zagovor magistrskih nalog, za izdelavo in zagovor diplomskih nalog in za razredne izpite.

Dolžino dopusta po prejšnjem odstavku določa pravilnik o delovnih razmerjih podjetja.

Za študij na višjih, visokih šolah in na III. stopnji podjetje izjemoma lahko odobri tudi nepretrgani izredni plačani dopust za ves čas šolanja in sicer:

Delavcem iz prvega odstavka 31. člena, če izpolnjujejo pogoje iz 2. odstavka istega člena; delavcem iz drugega odstavka 31. člena pod pogojem, da jim narava in teža dela na njihovem delovnem mestu ne dopušča istočasne opravljanja dela in študija.

Člen 33.

V času nepretrganega izrednega plačanega dopusta imajo delavci pravico do 90% povprečnega OD v zadnjih treh mesecih.

Do povišanja tako določenih osebnih dohodkov imajo delavci pravico takrat, kadar gre za splošno povišanje OD zaradi zvišanja življenjskih stroškov.

Člen 34.

O predlogih za izobraževanje po tem poglavju ter v zvezi s tem za odobritev olajšav, odloča organ upravljanja enote, v kateri je delavec zaposlen. Predlog lahko poda strokovna služba, družbeno-politična organizacija ali pa tudi delavec sam.

O predlogu za odobritev nepretrganega izrednega plačanega dopusta za ves čas izobraževanja odloča DS enote na predlog upravnega odbora enote.

Člen 35.

Za delavce, ki se izobražujejo po tem poglavju, plača celotne stroške šolnine podjetje.

Od nadaljnjih stroškov, ki nastanejo delavcem s šolanjem, povrne enota le prevozne stroške od njihovega kraja zaposlitve oziroma, če je za delavca ugodnejše, od kraja stalnega bivališča in eventualno tudi dodatek za ločeno življenje. Pravilnik o delitvi OD podjetja določa podrobnejše pogoje za odobritev plačila prevoznih stroškov ter višino prispevka delavca samega pri teh stroških ter dodatek za ločeno življenje.

Člen 36.

Dodatni stroški šolnine, ki nastanejo zaradi popravilnih izpitov, se krijejo takole:

a) stroške prvega popravilnega izpita krijeta delavec in podjetje v razmerju 50:50;

b) stroške ponovnih popravilnih izpitov krije delavec sam.

Člen 37.

Delavci so dolžni redno obveščati podjetje (tj. vsak semester) o opravljenih izpitih in o doseženem učnem uspehu.

Člen 38.

Delavci, ki študirajo po tem poglavju, pa jim podjetje ni odobrilo nepretrganega izrednega plačanega dopusta za ves čas študija, so dolžni svoj študij uspešno zaključiti v roku, ki je še enkrat daljši kot s statutom šole predpisani rok za redni študij.

Delavci, ki jim je podjetje odobrilo nepretrgani izredni plačani dopust, pa morajo uspešno zaključiti študij v roku, ki je predpisan s statutom šole oziroma fakultete, vendar najkasneje v 6 mesecih po tem roku s tem, da prenehajo obveznosti podjetja že po preteku rednega roka.

Člen 39.

Delavci, ki se izobražujejo po tem poglavju in jim podjetje povrne stroške šolnine ali jim odobri druge olajšave (dopusti, skrajšani delovni čas) so dolžni po končanem šolanju ostati določeno dobo v delovnem razmerju s podjetjem. Ta doba znaša:

a) za delavce, ki jim podjetje plačuje le stroške šolnine in prevozne stroške, dobo, ki je predvidena za redno dovršitev šole;

b) za delavce, ki jim je podjetje poleg olajšave iz prejšnje točke odobrilo skrajšani delovni čas ali dopust za opravljanje izpitov oziroma za zagovor diplomskih in magistrskih nalog, poldrugo dobo, ki je predvidena za redno dovršitev šolanja;

c) za delavce, ki jim je podjetje odobrilo nepretrgani izredni plačani dopust za ves dobo izobraževanja, dvakratno dobo, ki je predvidena za redno dovršitev šolanja.

Člen 40.

Če delavec ne dokonča študija v roku, predpisanem v prejšnjih odstavkih, če ga sploh ne konča ali če prekine delovno razmerje iz razlogov na njegovi strani (bodisi je med samim izobraževanjem ali pa po končanem izobraževanju, v dobi, za katero je zavezan s pogodbo ostati v delovnem razmerju s podjetjem), je dolžan povrniti podjetju vse stroške, nastale v zvezi z njegovim študijem. Stroške povrne praviloma v enkratnem znesku, razen če niso podani opravičeni razlogi, zaradi katerih mu podjetje lahko dovoli odplačevanje v obrokih ali pa ga te obveznosti delno ali v celoti oprosti.

O oprostitvi povrnitve stroškov odloča tisti organ, ki je odločal o odobritvi.

Člen 41.

Podjetje oziroma enota zagotavlja delavcu šolanje preko Šolskega centra. Šolski center objavi pogoje za vpis in pričetek pouka z javnim razpisom.

V. PRISTOJNOSTI

Člen 42.

Celotno organizacijo izobraževanja po tem pravilniku opravi za podjetje Šolski center, razen če ni s tem pravilnikom določeno drugače.

Vse predloge v zvezi z izobraževanjem izdela kadrovska služba podjetja in sicer na podlagi sklepov organov upravljanja enot, ki so vsklajeni s planom izobraževanja podjetja.

Člen 43.

Plan izobraževanja sprejema upravni odbor podjetja.

Člen 44.

Pogodbe z delavci, ki se izobražujejo po tem pravilniku, sklepa za podjetje direktor organizacijsko-kadrovskega sektorja ali od njega pooblaščen oseba.

VI. FINANCIRANJE

Člen 45.

Izobraževanje se financira iz 2,5% bruto osebnih dohodkov podjetja, namenjenih za izobraževanje. Ta sredstva pa se delijo v naslednjih razmerjih.

1. 2% sredstev, namenjenih za izobraževanje, ki se zbirajo pri podjetju, služi za izplačevanje štipendij, za

kritje šolnin rednih poklicnih šol, za kritje stroškov za izobraževanje po IV. poglavju tega pravilnika. S temi sredstvi razpolaga podjetje;

2. 0,5% sredstev, namenjenih za izobraževanje, ki se zbirajo pri enotah podjetja, so namenjena za kritje stroškov za izobraževanje po II. in III. poglavju tega pravilnika.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 46.

Razpored izobraževanja tistih delavcev, ki so po členu 31/1 dolžni izobraževati se, predlaga strokovna služba organom upravljanja (UO enote, kjer je delavec zaposlen).

Enote so dolžne 9 mesecev po uveljavitvi tega pravilnika opraviti preizkus strokovnosti, ki jo predvideva člen 31/1. Če delavec preizkusa ni uspešno opravil, mu enota določi rok, kdaj mora pričeti z rednim šolanjem z namenom, da izpopolni svoje strokovno znanje. Delavec, ki s šolanjem ne prične v roku, ki mu je določen, ne more še nadalje opravljati dela na takem delovnem mestu.

Člen 47.

Šteti je, da se delavec ni dolžan izobraževati po IV. poglavju tega pravilnika, če je izpolnil 35 let starosti do prvega v naslednjem mesecu, ko stopi ta pravilnik v veljavo, ali če je uspešno opravil preizkus strokovnosti.

Člen 48.

Enote so dolžne, da najkasneje v treh mesecih po pričetku šolanja premeste na delovna mesta, ustrezna njihovi izobrazbi tiste delavce, ki so bili določeni, da se izobražujejo po IV. poglavju tega pravilnika, pa s študijem niso pričeli oziroma so odklonili študij.

Člen 49.

Pravilnik velja za tiste delavce, ki nastopijo študij po uveljavitvi tega pravilnika.

Člen 50.

Pravilnik začne veljati naslednji dan, ko je bil objavljen.

Člen 51.

Delavski svet podjetja je sprejel ta pravilnik na 5. zasedanju dne 3. septembra 1965.

Člen 52.

Za tolmačenje tega pravilnika je pristojen upravni odbor podjetja.

Izvečki iz sklepov samoupravnih organov

Sklepi UO Zavoda za avtomatizacijo (2. 9. 1965)

1. Z uvajanjem novega načina klasifikacije, standardizacije in kodiranja so sodelavci STS dolžni pripraviti v popoldanskem času seminar, na katerem bi se vsi prizadeti seznanili z novim načinom dela.

Proizvodne enote bodo prevzele IS standarde z novim letom, za prevzem druge dokumentacije pa mora STS dobiti od proizvodnih enot pismeni pristaneke.

2. Do konca meseca je treba pripraviti konkretne predloge za boljše povezavo med razvijalci in nabavno službo.

3. Do naslednje seje UO je treba izdelati predlog za ureditev likvidnosti in sanacijo obratnih sredstev Zavoda.

4. a) Zaposlujejo naj se samo štipendisti, ki so že diplomirali.

Vsem odličnim ali skoraj odličnim dijakom TSS se odobri nadaljnji študij na fakulteti, v kolikor to želijo in v kolikor niso nujno potrebni na delovnih mestih.

b) Za vsako novo zaposlitev je potrebna konkretna obrazložitev.

Na novo naj se praviloma zaposluje le štipendiste.

Zaposlovanje režijskega kadra ni mogoče.

Dodatne zaposlitve se vrši po predvsem z internimi razpisi oz. premiki.

Za zaposlovanje po teh točkah je pristojna komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij, za zaposlovanje vseh ostalih pa še vedno UO.

5. Specializantom pripada za čas specializacije v inženirstvu nadomestilo OD:

a) poročeni — do 3 mesece odsotnosti 75% OD
— nad 3 mesece odsotnosti 55% OD

b) samski — v vseh primerih 30% OD

Sklep o višini nadomestila OD specializantom bo dan v javno razpravo ter nato v odobritev na delavski svet z veljavnostjo od 1. 9. 1965 dalje.

Sklepi 18. redne seje UO podjetja Iskra (10. 9. 1965)

a) UO sprejema na znanje poročilo nabavne organizacije o problematiki uvoznega repromateriala za Tovarno kondenzatorjev Semič in obrat Elektrolitski kondenzatorji Mokronog s pripombo, da je potrebno razčistiti po izjavah obrata v Mokronogu netočne podatke v zvezi z asortimanskim uvozom Alu folije.

b) UO ugotavlja, da nam proizvodne težave v znatni meri povzročajo neustrezno oz.

pomanjkljivo planiranje, ki nam veže znatna devizna in obratna sredstva, kar se nujno odraža v težavah pri izpolnjevanju proizvodnega plana.

c) UO ugotavlja, da je kvartalna porazdelitev deviznih sredstev v prihodnjem letu z ozirom na izkušnje iz preteklih let nujno potrebna.

UO sprejema na znanje pravilnik o delitvi OD šolskega centra ter priporoča šolskemu centru, da upošteva pripombe, ki jih predlaga komisija za OD upravnega odbora podjetja.

UO daje kolektivom v razpravo dopolnilni tekst člena 57 pravilnika o delitvi OD podjetja s tem, da se člen začne z naslednjim besedilom:

»UO podjetja lahko določi le izjemoma in kadar je v interesu podjetja za posebne strokovnjake...«

Komisija naj ta člen dopolni tudi s časovno omejitvijo, namreč, koliko časa naj bi veljali pogoji iz 1. odstavka dopolnila tega člena.

Preden bo sprememba člena 57 dana delavskemu svetu v potrditev, mora o tem ponovno razpravljati UO.

UO predlaga delavskemu svetu v potrditev sklep delavskega sveta uprave podjetja o prodaji dvosobnega stanovanja v Ljubljani, Zavežiška 2, sedaj last podjetja (Nadaljevanje na 2. strani)

Turški zunanji minister . . .

(Nadalj. s 1. strani)
ska tovarna »Elektromehani-
ka« in prispevala tako velik
delež pri izvozu naših izdel-
kov v Turčijo, saj obsega
vrednost izvoza kranjske to-
varne 30 % vsega jugoslovan-
skega izvoza v Turčijo.

Glede prihodnjih poslov so
naši predstavniki informirali

ISKRA NA JESENSKEM ZAGREBSKEM VELESEJMU

(Nadaljevanje s 1. strani)

kjer so jih sprejeli predstavi-
niki vseh treh podjetij.

Predsedniku Titu je po-
močnik direktorja Prodajno
servisne organizacije v ime-
nu Iskre poklonil vrtni
stroj EVS-06, ki je lani pre-
jel lepo mednarodno prizna-
nje z uvrstitvijo v med-
narodno razstavo industrijskega
oblikovanja Zent-
rum Form v Stuttgartu.
Predsednik je darilo z vese-
ljem sprejel in se zanj kolek-
tivu zahvaljuje.

Kajpak je še prezgodaj,
da bi mogli napovedovati po-
slovne rezultate desetdnevnega
poslovanja na sejmu.
Vsekakor bodo naši pred-
stavniki, kot vsako leto, na-
vezali obilo novih poslovnih
stikov in začeli dogovore, ki
bodo, kot je pač normalno
pri izdelkih iz našega proiz-
vodnega programa, v nasled-
njih mesecih rodili otipljive
sadeve.

ministra, da bomo čez nekaj
dni oddali ponudbo za iz-
gradnjo telekomunikacijskih
naprav v Turčiji. Tako bi
prevzeli inženiring za tovarno
telefonskih aparatov s kapa-
citetjo 50.000 telefonov in hkrati
proučujemo možnosti, da
bi tudi naše podjetje kupovalo
v Turčiji določene mate-
riale za našo proizvodnjo.

V odgovoru je minister
Macit Zeren povedal, da po
vseh Turčiji zelo dobro pozna-
jo izdelke »Iskre«, ker so kva-
litetni. Obseg sedanjih po-
slov se bo v bodoče še lahko
precej povečal z edinim po-
gojem, da bo ostala kvaliteta
izdelkov na sedanji ravni.
Glede na izgradnjo tovarne,
oziroma izvoza investicijske
opreme v Turčiji ni zaprek,
čeprav ne pozna omenjenega
projekta podrobneje.

Vsi gostje so si nato ogle-
dali proizvodnjo v kranjski
tovarni in posebej v novih
halah ATN. Z vidnim zani-
majem so opazovali posamez-
ne faze tehnološke izdelave
ob tekočih trakovih, zlasti
tistih izdelkov, ki jih izvažamo
v Turčijo.

Ob koncu obiska v Kranju
se je turški minister zahvalil
za lep sprejem in informaci-
je, ki mu bodo koristno slu-
žile, nato pa so se gostje od-
peljali v Ljubljano v PSO,
kjer so se sešli s turškim
uvoznikom naših izdelkov in
strokovnjaki naše izvozne
operative. Marjan Kralj

Notranja finančno-ekonomska reforma

(Nadaljevanje z 2. strani)

STROŠKI SKUPNIH SLUŽB PODJETJA

Stroški skupnih služb so v
zadnjih dveh letih zajeli 5,20
odstotka celotnega dohodka
podjetja in se bodo letos po
planskih predvidevanjih zni-
žali na 4,86 %. Vzlic temu je
delež le-teh še vedno pre-
visok.

Vzrokov za to je več,
morda najvažnejši in odlo-
čilni pa tile:

— organska rast enot
skupnih služb je bila zelo
dinamična in po fizičnem ob-
segu prilagojena rasti pod-
jetja, torej ni bila enako-
merna, temveč sunkovita. Pri
tem razvoj ni bil hkrati
usmerjen v racionalizacijo
dela in ekonomičnost poslo-
vanja, marveč je reševal bolj
trenutne naloge. Na takem
pojmovanju je baziral prvi
strokovnik leta 1963, ki ni
upošteval notranjih rezerv;

— zaradi prehitrega razvo-
ja podjetja se je notranja
organizacija preveč pasivno
prilagajala novim pogojem.
Hkrati z nenormalno povečano
proizvodnjo, veliko investicijsko
izgradnjo in dislocira-
nostjo poslovnih enot so se
problemi reševali za vsako
ceno, to je z dopolnjevanjem
organizacije ne pa z njeno
utrditvijo ob aktivnem racio-
nalnem delu;

— neustrezni prostori, hkrati
dislocirani in izredno vi-
soke najemnine še sedaj ze-
lo obremenjujejo stroške
skupnih služb;

— v stroškovnem predra-
čunskem sistemu je v celoti
odpravljen dohodkovno na-
čelo zlasti pri prodaji, upra-
va pa za večjo ekonomičnost
in racionalizacijo ni dovolj
stimulirana.

Ti razlogi kažejo, da se da
povečati ekonomičnost po-
slovanja z izrabo notranjih
rezerv in nekaterih spre-
memb. Funkcionalni stroški
se bodo v posameznih orga-
nizacijskih enotah znižali ta-
kole:

(v tisočih)

	plan	znižanje	rebalans
Uprava	385.723	41.966	343.757
PSO	851.953	88.776	727.177
Nabavna org.	84.864	9.258	75.606
Osnov. dejav. propagande	285.030	50.000	235.030
Računski center	33.360	3.360	30.000
Rezerva	30.000	—	30.000
Skupaj	1.634.930	193.360	1.441.570

Skupni funkcionalni stro-
ški se bodo nasproti prvot-
nemu planu znižali za 193,4
milijona dinarjev. Potrebni
bodo torej radikalni ukre-
pi in aktivno prizadevanje
vseh organizacijskih enot
zlasti v varčevanju sred-
stev in prilagoditvi zniža-
nju, ne da bi pri tem trpelo
normalno poslovanje ter z di-
sciplinsko odgovornostjo od-
govornih za dosledno uresni-
čitev teh nalog.

Pomemben prihranek bo
mogoče doseči še s preme-
ščanjem enot oz. znižanjem
nekaterih najemnin in pri-
hranki drugih stroškov. Pri
tem bi ob približni oceni
pridobili 300 milijonov dinar-
jev. Tudi osebni dohodki bo-
do v prihodnje nižji. Zaradi
nižjega števila zaposlenih,
omejitev pri podaljšanju de-
lovnega časa itd. je pričako-
vati takole znižanje OD (v
tisočih):

	plan	znižanje	rebalans
Uprava	369.684	13.423	356.261
PSO	745.551	3.223	742.328
Nabavna organizacija	118.976	5.501	113.475
računski center	31.968	—	31.968
Skupaj	1.266.179	22.147	1.244.032

Ob upoštevanju prihranka
skupni stroški znižali ob pri-
znanju: 1. 1965 2,7 milijarde din all
4,9 % od celotnega dohodka
podjetja, 2. 1966 2,2 milijarde din all
4 % od celotnega dohodka
podjetja. (nadaljevanje prihodnjic)

Pisma bralcev

(Nadaljevanje s 7. strani)
delovno razmerje prenehalo
po takrat veljavnih zakon-
skih predpisih.

Kot vidite, v Vašem pri-
meru novi zakon ne velja,
čeprav bi bilo prav, da bi tu-
di tistim delavcem, ki se zdaj
vračajo iz vojske, priznali
enak družbeno-ekonomski
položaj kot ga imajo tisti, ki
so odšli služiti kadrovske rok
po 8. aprilu letošnjega leta.
Morda bo zakonodajalec v
bližnji bodočnosti te okoli-
ščine upošteval.

POPRAVEK

V 33. številki smo na 4.
strani pod naslovom PO-
GLED K SOSELDI obsojali v
tabeli, da so »Naprave« raz-
delile 95 % osnovne plače in
10 % akontacije na OD. To-
čen podatek pa je naslednji:
80 % plače in 4.000 din akon-
tacije na posameznika.

Uredništvo

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

(Nadaljevanje s 7. strani)
ISKRA, tov. Antonu Podr-
žu v smislu podanega pred-
loga DS uprave podjetja.

● UO odobrava dodelitev
stanovanja v Ljubljani, kate-
rega bi moral zasesti tov.
Vlado Sodin, tov. Alojzu Ma-
kucu, predstojniku poklicne
šole v Ljubljani.

Sklepi 22. seje UO Elektromehanike (6. in 7. 9. 1965)

● Upravni odbor je raz-
pravljal o izvajanju sanacijskega
načrta in ugotavlja, da
bodo za R3 normativi dose-
ženi. Pri R5 pa je situacija
bolj kritična z ozirom na po-
manjkanje nekaterih sestav-
nih delov iz uvoza. Kljub te-
mu pa upravni odbor sma-
tra, da bi posamezniki s sa-

moinicativnim ukrepanjem
znatno pripomogli k izboljša-
nju določenih zadev.

Za hitro ukrepanje glede
nedovršene proizvodnje, da-
je upravni odbor šefu proiz-
vodnega sektorja vsa poobla-
stila za primerno rešitev te-
ga problema, pri čemer se
lahko koristijo tudi nadure.

● Zaradi nujnega zniža-
nja stroškov, ki bi v veliki
meri pripomogli k izboljša-
nju kritičnega stanja tovar-
ne, zadolžuje upravni odbor
direktorja tovarne in šefa fi-
nančnega sektorja, da stori-
ta vse potrebno, da bi se po
posameznih stroškovnih me-
stih oziroma delovnih eno-
tah predhodno kontrolirali
vsi nastajajoči režijski stro-
ški in odobravale le najnuj-
nejše storitve oziroma naj-
nujnejši dvig materiala iz
skladišč.

Direktor tovarne naj o re-
zultatih poroča upravnemu
odboru. Proti tistim, ki teh
ukrepov ne bodo upoštevali,
bo uveden disciplinski postop-
ek.

● Upravni odbor potrju-
je faktor stimulacije za me-
sec avgust v višini 0,80 s tem,
da ta faktor z ozirom na ve-
ljavne sklepe DS tovarne po
posameznih delovnih enotah
nekočeno odstopa.

Glede pokrivanja preveč

izplačanih osebnih dohodkov
v letošnjem letu se bo v pri-
hodnjih mesecih tovarna ravnala
po ostalih poslovnih
enotah podjetja, ki se naha-
jajo v enakem položaju in
imajo glasom normativov,
določenih z gospodarskim
planom podjetja in sklepov
samoupravnih organov, ena-
ke obveznosti.

● Vsi naši študenti, ki
jim je potekel študijski rok
na Elektrofakulteti v Ljub-
ljani, se s 1. oktobrom 1965
redno zaposlijo v tovarni.
— Navedenim študentom, ki še
niso opravili vseh izpitov, se
podaljšuje rok za vračanje
štipendije za eno leto. Za po-
laganje izpitov so upravičeni
na izredni plačani dopust, ki
je določen z začasnimi pravil-
nikom o medsebojnih delov-
nih razmerjih podjetja Iskra
Kranj. V primeru, da se kdo
od teh študentov ne bi za-
poslil v naši tovarni, je dol-
žan poravnati tovarni stroške
štipendije, kar je tudi dolo-
čeno s pogodbo.

● Za kvalificirane delav-
ce, ki so odšli služiti kadrov-
ski rok pred 8. aprilom 1965
in ki se vračajo od vojakov,
tovarna nima posebnih ob-
veznosti za ponovni sprejem,
zato naj se na novo zaposlu-
jejo le dobri kvalificirani de-
lavci.

ISKRA — glasilo delovne-
ga kolektiva Iskra industrije
za elektromehaniko teleko-
munikacije elektronic in
avtomatiko — Urejuje uredni-
ški odbor — Glavni urednik:
Pavel Gantar — odgovorni
urednik: Igor Slavec — izha-
ja tedensko — Tisk in kijeji:
»CP Gorenjski tisk« Kranj